



प्रभाव दैनिक

National Daily

पत्रिका नआएमा, ठेगाना परिवर्तन
भएमा वा अन्य कुनै गुनासो/जिज्ञासा
भएमा निम्न माध्यमबाट हामीलाई
तत्काल सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गरिन्छ ।

प्रभाव पब्लिकेशन प्रा.लि.
सिफल-७, काठमाडौं
०१-४३७३५७७, ९७६१८१५४००,
९८४१५१२१७, ९८४१२४६२६९
marketing2prabhav@gmail.com

वर्ष १२ अंक १०७ काठमाडौं शुक्रबार, २३ साउन २०८२ Prabhav National Daily Friday, 08 August 2025 www.prabhavonline.com पृष्ठ ८ मूल्य रु. ५८

भारतको उत्तराखण्ड बाढीमा १७ नेपाली बेपत्ता

भारतमा मजदुरी गर्न गएका जाजरकोटका १३ जना र बर्दियाका चार जना सम्पर्कविहीन

काठमाडौं (प्रस)- भारतको उत्तराखण्ड राज्यअन्तर्गत उत्तरकाशीको हर्सिल क्षेत्रमा मंगलबार दिउँसो आएको बाढीमा परेर १७ जना नेपाली नागरिक बेपत्ता भएको खुलेको छ । बेपत्ता हुनेमा जाजरकोटकाको कुशे गाउँपालिका-२ का १३ जना र बर्दियाका चार जना रहेका बताइएको छ ।

जाजरकोटको कुशे गाउँपालिकाका अध्यक्ष हरिचन्द्र बस्नेतले बिहीबार एक विज्ञप्ति जारी गर्दै भारतमा मजदुरी गर्न गएका स्थानीय वासिन्दा बाढीपछि सम्पर्कमा नआएको जानकारी दिएका हुन् । उनले भने, 'बाढीपछि बेपत्ता भएकाहरू हालसम्म सम्पर्कमा आएका छैनन्, उनीहरूसित सम्पर्क हुन नसकेको परिवारजनले बताएका छन् ।'

बेपत्ताको खोजी गरिदिन गाउँपालिकाका अध्यक्ष बस्नेतले परराष्ट्र मन्त्रालयसँग अनुरोध गरे । सोही क्षेत्रमा मजदुरी गर्दै आएका कुशे गाउँपालिकाका अन्य वडाका वासिन्दा पनि सम्पर्कमा नरहेको अध्यक्ष बस्नेतले बताए ।

जाजरकोटका प्रमुख जिल्ला अधिकारी मेखबहादुर मंग्रातीले बाढीमा परेर स्थानीय केही व्यक्ति बेपत्ता भएको कुशे गाउँपालिकाले जानकारी दिएको बताए । 'जिल्लाका सबै स्थानीय तह र त्यहाँ रहेका प्रहरी चौकीलाई पत्राचार गरेर हर्सिल क्षेत्रमा काम गर्न गएका जाजरकोटबासीको नाम संकलन गर्न निर्देशन दिएको छु । गृह मन्त्रालयमासमेत सोहीअनुसारको जानकारी गराएको छु,' उनले भने ।

विश्व समुदायलाई प्रधानमन्त्रीको आग्रह

हिमनदी पग्लने क्रम रोक्न मिलेर काम गरौं

हिमालका आवाजहरु पग्लने बरफमुनि मरेर नजाओस् । हिमालको रक्षाका लागि सँगै काम गर्न, नेतृत्व गर्न र साभेदारी गर्न नेपाल तयार छ । हाम्रा कदमले जलवायु न्यायमा काम गर्न विश्व समुदायलाई प्रेरित गर्न सकोस् ।

केपी शर्मा ओली
प्रधानमन्त्री



हिमालयलाई वचाउन सकिने बताए । 'हिमालका आवाजहरु पग्लने बरफमुनि मरेर नजाओस् । हिमालको रक्षाका लागि सँगै काम गर्न, नेतृत्व गर्न र साभेदारी गर्न नेपाल तयार छ ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

सत्तारूढ दल पनि स्वमूल्यांकनको विपक्षमा

निर्वाचन आयोगले संसद्को क्षेत्राधिकार अतिक्रमण गरेको ठहर

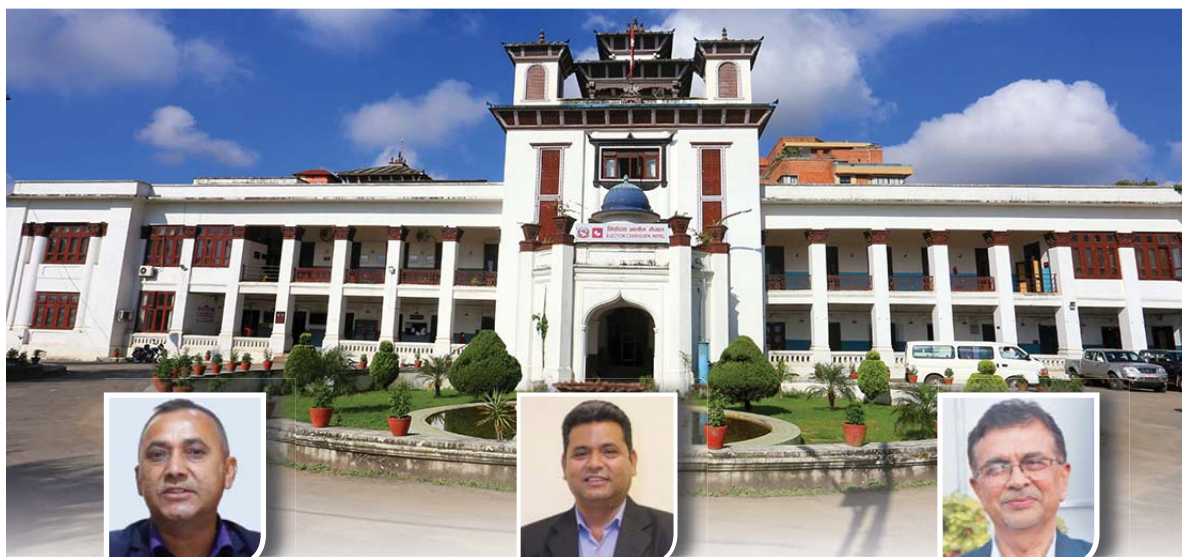
- स्वमूल्यांकन दलको आन्तरिक मामिला भएको र दलीय मूल्यांकन जनादेशमार्फत जनताले गर्ने दलहरूको दाबी
- कार्यविधि बनाएर निर्वाचन आयोगले संघीय संसद्को क्षेत्राधिकार अतिक्रमण गरेको ठहर
- सत्तारूढ र विपक्षी दलहरूद्वारा कार्यविधिप्रति गम्भीर असहमति प्रकट गर्दै अस्वीकार

जेबी योञ्जन

काठमाडौं- राजनीतिक दलहरूले 'राजनीतिक दल स्वमूल्यांकन कार्यविधि २०८२' अस्वीकार गरेका छन् । कार्यविधि संविधान र राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐनको मर्मविपरीत रहेको दलहरूको ठहर छ ।

कार्यविधिको मस्यौदा निर्वाचन आयोगले यही ८ साउनमा तयार गरेको थियो । सोही मस्यौदा पठाएर सुझाव मागेकोमा दलहरूले गम्भीर असहमति प्रकट गरेका हुन् । आयोगले संघीय कानूनको दुरुपयोग गरेको भन्दै विरोध जनाएका छन् । दलहरूका अनुसार प्रत्यायोजित विधायनको नाममा छुट्टै ऐनजस्तै कानून मस्यौदा गरेर आयोगले संघीय संसद्को क्षेत्राधिकार अतिक्रमण गरेको छ ।

आयोगले भने राजनीतिक दलको आन्तरिक कार्यविधिलाई व्यवस्थित गर्दै कामकारवाहीलाई पारदर्शी र जिम्मेवार बनाउन स्वमूल्यांकन कार्यविधि २०८२ बनाएको बताएको थियो । दलहरूलेचाहिँ स्वमूल्यांकन दलको आन्तरिक मामिला भएको प्रस्ट पारेका छन् । चुनावमा जनादेश प्रकट गरी जनताले दलहरूको मूल्यांकन गर्ने दलहरूको दाबी छ । त्यही भएर



दलहरूले ठीक कि बेठीक गर्दै छन् भन्ने संविधानले नियमन गर्ने कुरा हो । जनताले मूल्यांकन गर्ने कुरा हो तर एक जना कर्मचारीले कार्यविधि बनाएर मूल्यांकन गराउने र नियमन गर्ने होइन, यसमा कांग्रेसको सतप्रतिशत विमति रहन्छ ।

विश्वप्रकाश शर्मा
महामन्त्री, नेपाली कांग्रेस

दल गठन, दर्ता र यसको सञ्चालनसम्बन्धी स्वायत्तता र स्वतन्त्रता संविधानबमोजिम हुन्छ र दल स्वनियमनमा चल्छ, दलको मूल्यांकन जनताले जनादेशमार्फत गर्छन् र स्वमूल्यांकन दलकै आन्तरिक विषय हुनाले एमालेले राजनीतिक दल स्वमूल्यांकन कार्यविधिप्रति असहमति प्रकट गर्छ ।

निरज आचार्य
निर्वाचन विभाग प्रमुख, एमाले

हामीले निर्वाचन आयोगमा कार्यविधिबारे हाम्रो (प्रतिपक्षी दलहरूको) असहमति विज्ञप्ति बुझाएर जाहेर गर्छौं । त्यो कार्यविधि कांग्रेस र एमालेको वर्चस्व कायम गर्ने मनसायले आयोगले ल्याएको भन्ने हाम्रो बुझाइ छ र त्यो अस्वीकार छ, फिर्ता लिनुहोस् भन्थौं ।

राजेन्द्र पाण्डे
वरिष्ठ उपाध्यक्ष, एकीकृत समाजवादी

कार्यविधिमा के छ ?

निर्वाचन आयोगले तयार गरेको राजनीतिक दल स्वमूल्यांकन कार्यविधिको मस्यौदामा दलहरूको मूल्यांकनका लागि विभिन्न सूचक र अंकभार प्रस्ताव गरिएको छ । मस्यौदामा संगठनात्मक संरचनाका लागि आठ, आन्तरिक व्यवस्थापनका

लागि २२, तथा दलको जिम्मेवारीका लागि १५ अंकभार प्रस्तावित छ । लैंगिक तथा समावेशी व्यवस्थाका लागि १० अंक, कोष व्यवस्थापन र लेखापरीक्षणका लागि २० अंक, निर्वाचनमा सहभागिता र प्रतिनिधित्वका

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

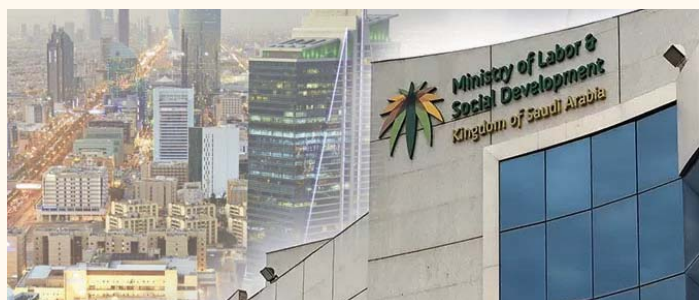
साउदीमा सम्झौता सफिएका श्रमिकलाई फरार सूचीमा राख्नुअघि ६० दिनको समय

- श्रमिकको सम्झौता समाप्त भएपछि अन्योल सिर्जना हुने गरेकोमा यो नियमले श्रमिक र रोजगारदाता दुवैलाई सम्झौतापछिको अवधिमा के गर्ने भनेर स्पष्ट र निष्पक्ष बाटो देखाउने साउदीको मानव संसाधन तथा सामाजिक विकास मन्त्रालयको विश्वास

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- साउदी अरेबियाले त्यहाँ रहेका आप्रवासी श्रमिकलाई फरार सूचीमा राख्नुअघि आफ्नो स्थिति समायोजन गर्न ६० दिनको समय दिएको छ । त्यहाँको मानव संसाधन तथा सामाजिक विकास मन्त्रालयले ल्याएको नयाँ नियमअनुसार प्रवासी कामदारको करार अवधि सकिएपछि के गर्ने भन्ने निर्णय लिन दुई महिनाको समय दिइएको हो ।

साउदीले आफ्नो 'किवा प्लेटफर्म'मा घोषणा गरेको नयाँ नीति गत जुलाई ३१ तारिखबाट कार्यान्वयनमा आएको हो । मानव



अनुग्रह अवधिमा कामदारले के गर्न सक्छन् ?

यो अवधिमा श्रमिकहरूलाई पुरानै रोजगारदाताले बोलाएको खण्डमा उनीहरू पुनः उक्त काममा जोडिन सक्छन् । नबोलाएमा भने किवा प्लेटफर्मको प्रयोग गरेर आफ्नो अनुकूलको अर्को कम्पनीमा जान सक्छन् । अथवा कानुनी प्रक्रिया पूरा गरेर साउदी छोड्न सक्छन् ।

यदि ६० दिनभित्र कुनै प्रक्रिया अघि नबढे प्रणालीले स्वचालितरूपमा ती श्रमिकलाई कामबाट अनुपस्थित भनिने उल्लेख गरिएको छ । त्यस्ता श्रमिकलाई स्वतःरोजगारदाताको रेकर्डबाट हटाइने छ ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

संसाधन मन्त्रालय र गृह मन्त्रालयसँग जोडिएको किवा प्लेटफर्ममार्फत अनुग्रह अवधि डिजिटलरूपमा व्यवस्थित गरिने भनिएको छ । यो प्रावधानलाई

साउदीमा श्रम सम्बन्धलाई औपचारिक बनाउने व्यापक कदमको रूपमा लिइएको छ ।

विगतमा रोजगारदाताहरूले

सम्झौता समाप्त भएपछि कामदारलाई तुरुन्तै अनुपस्थितको रूपमा चिह्न लगाउने गर्थे । अब भने उनीहरूले दुई महिना पर्खनुपर्ने छ । यो प्रणालीअन्तर्गत रोजगारदाताले कामदारको बसोबास अनुमतिपत्र (इकामा)मा कम्तीमा ६० दिनका लागि मान्य भएमा र कर्मचारीसँग अब सक्रिय सम्झौता नभएमा मात्र फरार रिपोर्ट दर्ता गर्न सक्छ ।

श्रमिकको सम्झौता समाप्त भएपछि अन्योल सिर्जना हुने गरेकोमा यो नियमले श्रमिक र रोजगारदाता दुवैलाई सम्झौतापछिको अवधिमा के गर्ने भनेर स्पष्ट र निष्पक्ष बाटो देखाउने मन्त्रालयले विश्वास राखेको छ । यदि कामदारको इकामा पूरै अवधिका लागि मान्य छ भनेमात्र यो नियम लागू हुने जनाइएको छ । यदि इकामा ६० दिनभन्दा कम समयमा समाप्त हुने तय गरिएको छ भने यो सुविधा प्रयोग गर्न नसकिने जनाइएको छ ।

किवा, साउदी अरेबियाको मानव संसाधन तथा सामाजिक विकास मन्त्रालयद्वारा व्यवसायीहरूका लागि रोजगारी र श्रमशक्ति व्यवस्थापनलाई सुव्यवस्थित गर्न विकसित गरिएको एक डिजिटल प्लेटफर्म हो ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

जनहितमा जारी सन्देश

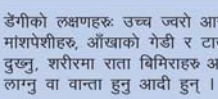


सुरक्षित रहौं
रोकथाम गरौं
नियन्त्रण गरौं

डेङ्गी रोग डेङ्गी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुट्टेको टोकाईबाट मात्र सर्दछ ।



थोरै मात्र पानी जम्मा भएको भाँडामा पनि यो लामखुट्टेले फुल पाउँछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ ।



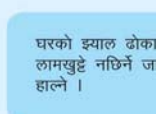
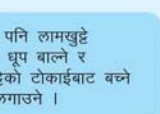
डेङ्गीको लक्षणहरू उच्च ज्वरो आउनु, जोर्नी र मांसपेशीहरू, आँखाको गेडी र टाउको बेस्वेरी दुख्नु, शरीरमा राता बिगिराहरू आउनु, वाक्वाकी लाग्नु वा वाक्ता हुनु आदी हुन् ।

डेङ्गीबाट बच्ने उपायहरू

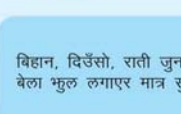
एडिज जातको लामखुट्टेले दिनको समयमा टोक्दछ । त्यसमाथि पनि बिहान र साँझको समयमा टोक्ने सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुने ।



आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाउँहरूमा पानी जम्मा नदिने । पानी राख्ने भाँडालाई लामखुट्टे नछिर्ने गरि राख्ने छपेर राख्ने ।



दिउँसो पनि लामखुट्टे भगाउने धूप बाल्ने र लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउने ।



बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला कुल लगाएर मात्र सुत्ने ।



पुरै शरीर ढाक्ने ढुगा लगाउने ।

लामखुट्टेले फुल पार्न सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गरी र लामखुट्टेको फुल नष्ट गरी ।

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

अभिमुखीकरण तालिममा बेथिति

वैदेशिक रोजगार विभाग र पूर्वप्रस्थान अभिमुखीकरण तालिमप्रदायक संस्थाका सञ्चालकहरूबीच फेरि आरोप-प्रत्यारोप चलेको छ । वैदेशिक रोजगारीमा जानुअघि दिइने पूर्वप्रस्थान अभिमुखीकरण तालिम प्रभावकारी नभएको भन्दै विभागले अनुगमन थालेसँगै दुवैपक्षबाट एकअर्काप्रति आरोप लगाउन तल्लीन देखिएका हुन् । व्यवसायीहरू आफूहरूले तालिमलाई प्रभावकारी बनाउन भनेर साधन स्रोत, जनशक्तिलगायतका आवश्यक पूर्वाधार थप्दा पनि सरकारी संयन्त्रको लापरवाहीले राम्रो नतिजा नआएको दाबी गरिरहेका छन् । विभागले भने अभिमुखीकरण तालिमप्रदायक व्यवसायीहरूमा नपढाएरै संख्या देखाउन पाए हुन्थ्यो भन्ने मानसिकता र अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा रहेको बताएको छ ।

त्यसो त यो क्षेत्रमा यस्तो विवाद नयाँ होइन । तालिम दिने संस्थाहरूले न प्रभावकारी तालिम दिन्छ न विभागले प्रभावकारी अनुगमन नै । दुवै पक्षको कमजोरी कोभन्दा को कमको अवस्थामा रहेको प्रस्टै देखिन्छ । विभागले अभिमुखीकरण तालिमलाई प्रभावकारी बनाउन भन्दै समय-समयमा विभिन्न नियमहरू परिमार्जन र थप गर्दै आएको छ । तर, कार्यान्वयनमा भने सधैं कमजोरी रहँदै आएको छ ।

व्यवसायीहरूले कक्षामा सहभागी नगराई तालिमको प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने विकृति अझै कायम रहेको देखिन्छ । विभागले यस्तो प्रवृत्ति रोक्न भन्दै गएको आर्थिक वर्षबाट 'आइरिस' प्रणालीसमेत कार्यान्वयनमा ल्याएको थियो । उक्त प्रणाली लागू भए पनि तालिमप्रदायकहरूबाट छल्ने काम गर्दै आएको पाइन्छ । तालिममा सहभागीलाई बिहान हाजिर गराएर पठाउने र तालिम सम्पन्न हुने समयमा पुनः हाजिरका लागि उपस्थित गराउने गरेकोसमेत भेटिन्छ । तर, विभागको अनुगमनबाट यस्ता व्यवसायीलाई कारबाही गरेको विरलै हुन्छ ।

विभागका अधिकारीहरूमाथि अनुगमनको नाममा आर्थिक चलखेल गर्ने गरेको गम्भीर आरोपसमेत लगाइएको छ । विगतमा पनि अनुगमन टोलीले आर्थिक लाभ लिई व्यवसायीका कमजोरी ढाकछोप गर्ने गरेका घटनाहरू हुँदै आएका थिए । यस्तो चलखेल अझै कायम रहेको र व्यवसायीहरूलाई अनावश्यक दुःख दिने गरेको गुनासो छ । यदि यस्तो हो भने व्यवसायीहरूले पारदर्शीरूपमा यसको खुलासा गर्नुपर्छ । व्यवसायीहरू पनि आफ्नो कमजोरी लुकाउन सकेसम्म यस विषयमा खुल्न चाहँदैनन् । यसले के देखाउँछ भने, जब व्यवसायी र विभागका अनुगमन टोलीबीचको 'डिल' मिल्दैन तब आरोप-प्रत्यारोपमा उत्रिन्छन् । स्वार्थ मििलासम्म दुवैपक्ष चुप रहन्छन् ।

विभाग र व्यवसायीबीचको स्वार्थप्रेरित द्वन्द्वको प्रत्यक्ष असर वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकहरूलाई पर्दै आएको छ । रोजगार गन्तव्य मुलुकमा जानुअघि त्यहाँको वातावरण, नियम कानुन, स्थानीय संस्कार, संस्कृति, भाषा, धर्म, ट्राफिक नियमलगायत विभिन्न विषयमा पर्याप्त जानकारी दिनुपर्नेमा तालिम नै नदिई चर्को शुल्क लिएर प्रमाणपत्र थमाउँदा गन्तव्यमा पुगेपछि ती श्रमिक समस्यामा पर्ने गरेका छन् । यसरी श्रमिकहरूमाथि भइरहेको छलछात्र र अनधिकृत कार्य बन्द गराउन सरकार असफल देखिएको छ ।

श्रम सरोकार

नेपालमा पैसा पठाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

विदेशमा कमाएको पैसा सुरक्षितसँग घरमा पठाउनु उत्तिकै आवश्यक छ । अवैधानिक माध्यमबाट पठाउँदा ठगीमा परिने सम्भावना हुन्छ ।विदेशबाट नेपालमा आफ्ना आफन्तलाई पैसा पठाउन बैंक खाता वा रेमिटचान्स कम्पनीहरूको प्रयोग गर्न सकिन्छ । अफ रेमिटचान्सबाट पठाउन तुलनात्मकरूपमा सस्तो, सहज र भरपर्दो हुन्छ । वैधानिक माध्यमबाट रेमिटचान्स पठाइदिने सरकारले विभिन्न सुविधासमेत दिएको छ ।

नेपालमा पैसा पठाउन विभिन्न रेमिटचान्स कम्पनीहरूले सेवा दिँदै आइरहेका छन् । आफू कार्यरत देशबाट कुन-कुन रेमिटचान्स कम्पनीले नेपालमा पैसा पठाउन काम गरिरहेका छन् भन्ने बुझ्नुपर्छ । अफ यसमा बुझ्न के जरुरी छ भने ती रेमिटचान्स कम्पनी नेपालमा रेमिटचान्स कारोबार गर्न अनुमति प्राप्त कम्पनी हो कि होइन । कतिपय अनुमति नलिई सञ्चालन गरिएको कम्पनीले क्रम सेवा शुल्क र बढी विनिमय दरमा पठाइदिने प्रलोभनमा पारेर ठगी गर्न सक्छन् । यसमा सचेतता अपनाउन जरुरी छ ।

रेमिटचान्स पठाउँदा पूर्ण विवरणसहित रकम पठाएको भौचर लिन अनिवार्य हुन्छ । त्यस्तो भौचर सुरक्षित राख्नुपर्छ । केही कारण नेपालमा पाउनुपर्ने व्यक्तिले नपाएको खण्डमा उक्त भौचरमार्फत दाबी गर्न सकिन्छ । यसका अलावा नेपालमा आउँदा सरकारले दिएका विभिन्न सेवा लिनका लागि पनि यस्तो भौचर आवश्यक पर्दछ ।

विदेशमा रहेका बैंक खातामार्फत पनि पैसा पठाउन सकिन्छ । यसका लागि पैसा पठाउने र प्राप्त गर्ने दुवै व्यक्तिको बैंक खाता हुनुपर्छ र बैंकको अन्तर्राष्ट्रिय सञ्जाल हुन पनि जरुरी हुन्छ । पैसा पठाउने व्यक्तिले पैसा प्राप्त गर्ने व्यक्तिको बैंकको नाम, खाता नम्बर र बैंकको एक अन्तर्राष्ट्रिय कोड जसलाई 'स्विफ्ट कोड' भनिन्छ, यी जानकारीहरू बैंकमा उपलब्ध गराएपछि इच्छाइएको व्यक्तिको खातामा रकम पुग्ने छ । यो माध्यमबाट पैसा पठाउन साधारणतया रेमिटचान्सभन्दा महँगो पर्छ ।

पैसा पठाउने क्रममा अनौपचारिक र गैरकानुनी माध्यमहरू पनि भेटिन्छन् । यस्ता संयन्त्रमा आफूले पठाएको पैसाको कुनै ग्यारेन्टी नहुने हुनाले पैसा डुब्ने जोखिम धेरै हुन्छ । त्यसैले हुण्डीलगायत अवैधानिक च्यानल र व्यक्तिगत माध्यमबाट कहिल्यै पनि पैसा पठाउनु हुँदैन । यसरी अवैधानिक च्यानलबाट पैसा पठाउँदा भोलि नेपालमा आएपछि पनि समस्या हुनसक्छ । त्यसैले सधैं नेपाल राष्ट्र बैंकबाट अनुमतिप्राप्त रेमिटचान्स कम्पनी र तिनका आधिकारिक एजेन्टमार्फत वा बैंकिङ च्यानलमार्फत मात्रै पैसा पठाउने गर्नुपर्छ ।

आमा बन्दाका जोखिम

एउटी महिला आमा बन्न आफ्ना लागि सन्तान जन्माउनुमात्र होइन, देशका लागि नयाँ नागरिक जन्माउनु पनि हो । त्यसैले गर्भवती र सुत्केरीको सुरक्षाप्रति राज्यले जिम्मेवारी बोध गर्नेगरी काम गर्नुपर्छ । राज्यले गर्भवती र सुत्केरीका हरेक जटिलतालाई सहजै उपचार र अपनत्व लिनेगरी सेवामा पहुँच र गुणस्तर बढाउनुपर्छ ।

आमा सुरक्षित हुनका लागि सुरक्षितरूपमा गर्भवती र प्रसूति हुनुपर्छ । राज्यले नै स्वस्थ गर्भवतीले सुरक्षित शिशु जन्माउने वातावरण तयार गर्नुपर्छ । गर्भवती र नवजात शिशुको सेवालाई स्वास्थ्य मात्र होइन, अधिकारमुखी दृष्टिबाट पैरवी गर्नुपर्छ । यसले मात्रै मातृमृत्युदर घटाउन र सुरक्षित आमा बन्न सघाउन सक्ने छ ।

गर्भवती सुत्केरी हुने सन्दर्भमा भनिने एउटा उखान छ, 'बाँचे आमा, मरे काल ।' हुन पनि गर्भवती र सुत्केरी समय महिलाका लागि अत्यन्त संवेदनशील समय हो । यही संवेदनशीलता र जोखिम देखेर बूढापाकाले यो उखान बनाएका हुन् । तर, अहिले पनि गर्भवती र प्रसूति हुँदाका जोखिम कम भने भएका छैनन् । लुम्बिनी प्रदेशमा यो जोखिम अझ बढी छ ।

लुम्बिनीमा आमा बन्दा ज्यान गुमाउने महिलाको संख्या अन्य स्थानको तुलनामा बढी छ । देशभरमा मातृमृत्युदर घटेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार देशमा प्रतिएक लाख जीवित आमा बन्दा १६१ जनाको मृत्यु हुन्छ । तर, लुम्बिनीमा प्रतिएक लाख आमामध्ये २०७ जनाले ज्यान गुमाउँछन् । यो मातृमृत्युदर अन्य प्रदेशको तुलनामा बढी हो । जर्वाक सबैभन्दा विकट मानिने कर्णाली प्रदेशमा मातृमृत्युदर १७२ छ । पहाड र हिमाल रहेको गण्डकी प्रदेशमा १६१ छ । अर्को हिमाली जिल्ला रहेको कोशी प्रदेशमा १५७ छ । मधेसमा १४०, सुदूरपश्चिममा १३० र बागमतीमा जम्मा ९८ छ ।

मातृमृत्यु उच्च हुनुका कारण धेरै छन् । ज्यान गुमाउनेमा धेरै कुपोषण, उच्च रक्तचाप, मधुमेह, थाइराइड, मुटुको समस्या भएका महिला पर्ने गर्दछन् । यस्ता महिला गर्भवती र सुत्केरी हुँदा धेरै जटिलता हुने र मृत्युको मुखमा पुग्ने चिकित्सकहरू बताउँछन् । लुम्बिनी प्रदेशमा स्वास्थ्य संस्था टाढा भएकाले स्वास्थ्य संस्थामा लैजाँदा लैजाँदै, एक अस्पतालले 'रेफर' गरेपछि अर्को विशेषज्ञ अस्पतालमा छिटो नपुग्दा वा अलमलिँदा बाटोमै मृत्यु हुने आमाहरू धेरै छन् । परिवारले स्वास्थ्य संस्था लैजानेबारे निर्णय लिन हिलाइ गर्दा र घरमै बच्चा जन्माउँदा पनि धेरैको सुत्केरी हुने क्रममा मृत्यु भएको छ ।

स्वास्थ्य मन्त्रालयको तथ्यांकअनुसार लुम्बिनीमा प्रसूति हुनुपूर्व वा प्रसूतिपछि अत्यधिक रक्तश्रावले सबैभन्दा बढी २३ प्रतिशत सुत्केरीको मृत्यु हुने गरेको छ । यसलाई पोस्टपार्टम हेमोरोज भनिन्छ । सुत्केरी भएपछिको संक्रमण, गर्भावस्थामा उक्त रक्तचाप र असुरक्षित प्रसूति तथा गर्भपतनले गर्दा

कसरी घट्लान्

आमा बन्दाका जोखिम ?

यसो हुने गर्दछ । गर्भावस्थामा स्वास्थ्यमा ख्याल गर्ने हो भने यस्तो मृत्यु घटाउन सकिन्छ । यद्यपि, लुम्बिनी प्रदेशमा मातृमृत्युका खास कारण पत्ता लगाउने एवं पत्ता लागेका कारण रोक्न अपेक्षा अनुसारका काम भएका पाइँदैनन् ।

कुपोषण लुम्बिनी प्रदेशका महिलामा देखिएको अर्को ठूलो समस्या हो । स्वास्थ्य तथा जनसांख्यिक सर्वेक्षणअनुसार १५ देखि ४९ वर्षका महिलामा धेरै रक्तअल्पता हुनेमा लुम्बिनी दोस्रो स्थानमा पर्दछ । मधेसका ५२ प्रतिशत महिलामा कुपोषण छ भने लुम्बिनीमा ४४ प्रतिशतमा छ । १५ देखि ४९ वर्ष उमेरका महिलामध्ये मधेसमा सबैभन्दा बढी २९ प्रतिशत दुब्लो (ख्याउटे) छन् । यसपछि क्रमशः कर्णाली र लुम्बिनी आउँछन् ।

कर्णालीका २२ र लुम्बिनीका १९ प्रतिशत महिला ख्याउटे छन् । लुम्बिनी स्वास्थ्य निर्देशनालयको अध्ययन प्रतिवेदनअनुसार कम उमेरमा विवाह गर्ने, कम उमेरमा बच्चा जन्माउने आमा र तिनका शिशु सबैभन्दा बढी कुपोषित छन् । कतिपय पोषणयुक्त खाना खान नसक्ने, केही खाने र खुवाउने तरिका नमिल्दा पनि लुम्बिनीमा धेरै महिला र बालबालिकामा कुपोषण देखिएको हो । कुपोषित महिला गर्भवती हुँदा निजका जटिलता बढ्ने र प्रसूतिका वेला मृत्युको मुखमा पुग्ने गरेका छन् ।

लुम्बिनी प्रदेशमा आमा बन्ने महिलाको सहजताका लागि ४०६ वटा बर्थिङ सेन्टर सञ्चालनमा छन् । आमा बन्दा सजिलो होस् भनेर सबै बर्थिङ सेन्टरमा २४सै घण्टा प्रसूति सेवा उपलब्ध छ । २२ वटा अस्पतालमा गर्भवतीको निःशुल्क शल्यक्रिया हुन्छ । गर्भमा जटिलता हुनेका लागि ती अस्पतालले शल्यक्रियासहितको निःशुल्क सेवा दिन्छन् । लुम्बिनी, भेरी र राप्ती विशेषज्ञ सेवासहितका अस्पताल हुन् ।

प्रदेशका १२ जिल्लामा ८४ जना नर्स अल्टासाउण्ड सेवासहित घरदैलोमा खटेका छन् । यति हुँदा पनि लुम्बिनीमा मातृमृत्युदर घटेको छैन । कतिपय स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराउने आवश्यक उपकरण छैनन् । उपकरण हुनेमा दक्ष जनशक्ति छैनन् । प्रसूति हुने महिलाका परिवारमात्र होइन, स्वास्थ्यकर्मीले पनि पूर्वतयारी नगर्दा पनि आमा मृत्युको मुखमा धकेलिएका छन् । स्वास्थ्य संस्था पुगे पनि नजिकमा विशेषज्ञ अस्पताल नहुँदा र त्यस्ता अस्पताल जाँदा हुने हिलाइले पनि धेरै आमाहरूले ज्यान गुमाएका छन् । कतिपय अवस्थामा चिकित्सकको असावधानी छ । यसले गर्दा विशेषज्ञ अस्पताल पुगेका महिलाले पनि मृत्युको मुखमा पुगेका छन् ।

उसो त, जोखिममा परेका दुर्गमका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई तत्काल अस्पताल ल्याउन राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रमअन्तर्गत सरकारले निःशुल्क हवाई सेवा दिने गरेको छ । त्यसमा लुम्बिनी भएपछिको संक्रमण, गर्भावस्थामा उक्त रक्तचाप र गुल्मीका केही स्थान छनोट भएका

जसपा नेपालको नेतृत्वमा विकास र समृद्धि

छन् । त्यसैले प्रमुख दलका नेताले लुटेको सम्पति जफत गर्नुपर्छ । देश विकासमा लगाउनुपर्छ । प्रमुख दलका नेताहरू सत्तामा आउँदा सीमित उनका नेता कार्यकर्ता रमाए होलान् तर आमजनता खुसी भएको अवस्था छैन ।

प्रमुख दलका नेताहरूले गरेको काण्डको बेलिविस्तार लगाएर साध्य छैन । कसरी सत्तामा जाने र देश लुट्ने भन्ने मनसायमा मात्र ठूला दलका नेता लागेका देखिन्छ । यो अवस्थामा भन्ने हो भने जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपाल सोभानहरूले भरिएको पार्टी हो । देशभक्तहरूले भरिएको पार्टी हो । उपेन्द्र यादवजस्ता देशभक्त जनभक्त नेता यही पार्टीमा रहनुभएको छ । त्यसो त जसपा नेपाल जन्मेदेखि नै राष्ट्रवादी पार्टी हो । अरु पार्टीले केही गर्न सक्दैनन् भन्ने बुझेर नै हाम्रो पार्टीप्रति जनआकर्षण बढेको हो । अब देश जसपा नेपालको हातमा आउँदै छ । देश र जनताको माया गर्ने, शिक्षित व्यक्ति, अनुभवले भरिपूर्ण भएको, स्थानीय जनताको समस्या बुझेको, निःस्वार्थ भावनाले देश चलाउनुपर्छ भन्ने बुझ्ने अवस्था पाएको भए नेपाल स्वतन्त्ररल्याण्ड बन्ने थियो । खालि ठूला दलहरूले प्रजातन्त्रको नाममा जनतालाई ठगे । अहिले पनि ठगिरहेका छन् । देशका युवा शक्तिलाई यहाँ काम गर्न नबस्ने वातावरण निर्माण गर्ने र यहाँ बसेका सोभान निमुखा जनतालाई भुक्त्याएर भ्रष्टाचार गरिरहेका छन् ।

कलकारखाना बेचे, जतातै अराजकता निम्त्याए । सरसर्ती भन्नुपर्दा प्रमुख दलकै कारण देश असफलता उन्मुख छ । हरेक क्षेत्रमा प्रमुख दलका नेताहरूले जनता भुक्त्याएर लुटिरहेका

छन् । त्यसैले प्रमुख दलका नेताले लुटेको सम्पति जफत गर्नुपर्छ । देश विकासमा लगाउनुपर्छ । प्रमुख दलका नेताहरू सत्तामा आउँदा सीमित उनका नेता कार्यकर्ता रमाए होलान् तर आमजनता खुसी भएको अवस्था छैन ।

प्रमुख दलका नेताहरूले गरेको काण्डको बेलिविस्तार लगाएर साध्य छैन । कसरी सत्तामा जाने र देश लुट्ने भन्ने मनसायमा मात्र ठूला दलका नेता लागेका देखिन्छ । यो अवस्थामा भन्ने हो भने जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपाल सोभानहरूले भरिएको पार्टी हो । देशभक्तहरूले भरिएको पार्टी हो । उपेन्द्र यादवजस्ता देशभक्त जनभक्त नेता यही पार्टीमा रहनुभएको छ । त्यसो त जसपा नेपाल जन्मेदेखि नै राष्ट्रवादी पार्टी हो । अरु पार्टीले केही गर्न सक्दैनन् भन्ने बुझेर नै हाम्रो पार्टीप्रति जनआकर्षण बढेको हो । अब देश जसपा नेपालको हातमा आउँदै छ । देश र जनताको माया गर्ने, शिक्षित व्यक्ति, अनुभवले भरिपूर्ण भएको, स्थानीय जनताको समस्या बुझेको, निःस्वार्थ भावनाले देश चलाउनुपर्छ भन्ने बुझ्ने अवस्था पाएको भए नेपाल स्वतन्त्ररल्याण्ड बन्ने थियो । खालि ठूला दलहरूले प्रजातन्त्रको नाममा जनतालाई ठगे । अहिले पनि ठगिरहेका छन् । देशका युवा शक्तिलाई यहाँ काम गर्न नबस्ने वातावरण निर्माण गर्ने र यहाँ बसेका सोभान निमुखा जनतालाई भुक्त्याएर भ्रष्टाचार गरिरहेका छन् ।

कलकारखाना बेचे, जतातै अराजकता निम्त्याए । सरसर्ती भन्नुपर्दा प्रमुख दलकै कारण देश असफलता उन्मुख छ । हरेक क्षेत्रमा प्रमुख दलका नेताहरूले जनता भुक्त्याएर लुटिरहेका

जनतालाई क्रमाथि कर थोपरिन्छ । कर्मचारीको तलब बढाउँदैन । हुँदाहुँदा बृद्धभत्ता पाउने उमेर पनि बढाए । त्यही बृद्धभत्ताबाट गुजारा चलाइरहेका गरिब जनताले के गर्ने ? यसरी हेर्दा यस वर्षको बजेट पनि हरेक कोणबाट असफल देखिन्छ ।

त्यसो त कांग्रेस-कम्युनिस्टले जनता भुक्त्याएर जितेका छन् । जसपा नेपालमा जनता हुँदाहुँदै पनि जनताले कांग्रेस-कम्युनिस्टको सस्ता नारामा फसे । अब हामी जुनसुकै चुनावमा हार्ने छौंन् । हाम्रो मिसन सफल हुँदै जाने छ । हामीलाई मन्त्री प्रधानमन्त्री बन्नुभन्दा पनि जनताको माया छ । हामी खुला हृदय भएका हौं ।

कुनै पनि चुनावमा हाम्रो जित असम्भावी छ । बागमतीमा धेरै पानी बगिसक्यो । जसपाप्रति जनआकर्षण बढ्दै गएको छ । सडकमा नउत्रे पनि घरमै बसेर पनि हाम्रो आन्दोलन र कार्यक्रमहरूमा जनसमर्थन रहेको स्पष्ट छ । कुनै पनि बेला जसपा नेपालले समर्थनमा जनता मैदानमा उत्र्ने छन् । त्यसैले अबको अवस्थामा हाम्रो आन्दोलन हरेक किसिमले सान्दर्भिक छ । हामी आन्दोलन गर्ने चरणमा छौं । जसपाको संगठन निरन्तर बढ्दै छ । यसलाई अझ बढाउने अभियानमा छौं । हामीलाई सबै तह र तप्कामा जनताले साथ सहयोग गरिदिनुहोला । सिँचाइको अभावले यति बेला तराईसहित देशको कैयन भागमा किसानले धान रोप्न पाएका छैनन् । यदि बेलेमा सिँचाइको व्यवस्था गरिएको भए अहिलेको अवस्था आउने थिएन । प्रमुख दलका नेताहरू सिँचाइको व्यवस्था गर्छु भनेर सत्तामा आए तर गरेनन् ।

(गुरुङ जसपा नेपालका केन्द्रीय सदस्य हुन्)

Chief Administrative Officer

प्रभाव दैनिक

अर्थ बजार

एक वर्षमै साढे १७ अर्बको बिजुली निर्यात

'चाडपर्वमा स्वदेशी उत्पादनको प्रयोग गरौं'

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं— उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइमन्त्री दीपक खड्काको नेतृत्वमा सरकारले वैदेशिक बजारमा विद्युत् निर्यात बढाउने रणनीतिमा उल्लेखनीय सफलता हासिल गरेको छ ।

गत आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा नेपालले भारत र बंगलादेशमा गरी साढे १७ अर्ब रूपैयाँभन्दा बढीको विद्युत् निर्यात गर्न सफल भएको हो । यो उपलब्धि ऊर्जामन्त्री दीपक खड्काको नेतृत्वमा नेपालको जलविद्युत् क्षमता, उत्पादन क्षमता व्यवस्थापन र छिमेकी मुलुकहरूसँगको विश्वासप्रद सहकार्यको प्रतिफल हो ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को अवधिमा भारतमा करिब १७ अर्ब १९ करोड रूपैयाँ र बंगलादेशमा २६ करोड ६७ लाख रूपैयाँ बराबरको विद्युत् बिक्री गरेको हो । निर्यातको कुल रकम १७ अर्ब ४६ करोड रूपैयाँ नाघेको देखिन्छ, जुन अघिल्लो वर्षको तुलनामा उल्लेखनीय वृद्धि हो ।

विद्युत् व्यापारमा नेपाललाई प्राप्त भएको यो उपलब्धिले ऊर्जा कटनीति र आर्थिक समृद्धितर्फको यात्रामा महत्वपूर्ण कोशेढुङ्गा साबित भएको मन्त्री खड्काले बताए । यो आर्थिक प्रगति निर्यातको परिमाणले मात्र नभई व्यापार सन्तुलनका हिसावले पनि महत्वपूर्ण छ । गत वर्ष भारतबाट करिब १२ अर्ब ९२ करोड रूपैयाँ बराबरको विद्युत् आयात गरिएको भएपनि आयातको परिमाण क्रमशः घट्दै गएको छ । यसले नेपाललाई 'खुद आयातकर्ता' बाट 'खुद निर्यातकर्ता' बन्ने यात्रामा थप मद्दत पुगेको मन्त्री खड्काले बताए ।

विद्युत् निर्यातको यो सञ्जाल केवल



भारतमा सीमित छैन । बंगलादेशसँग भएको त्रिपक्षीय सम्झौताअनुसार नेपालले ४० मेगावाट विद्युत् निर्यात गर्दै आएको छ, जुन आगामी दिनमा अझै विस्तार हुने सम्भावना छ । बंगलादेशलाई प्रतियुनिट ६.४० अमेरिकी सेन्टमा बिजुली बिक्री हुँदै आएको छ, जसले विदेशी मुद्रा आम्दानीमा समेत सकारात्मक प्रभाव पारेको छ ।

ऊर्जामन्त्री खड्काको पहलमा नेपालले बंगलादेशमा पहिलो पटक व्यवसायिक रूपमा डलरमा विद्युत् निर्यात थालेको हो । भारत, बंगलादेश र नेपालबीचको त्रिपक्षीय सहकार्य, राजनीतिक समझदारी र प्राविधिक तयारी मन्त्री खड्काको संयोजकत्वमा तीव्र गतिमा अगाडि बढाइएको थियो । भारतको एनटीपीसी विद्युत् व्यापार निगम लिमिटेडमार्फत बंगलादेशसम्म बिजुली पुर्याउने रणनीति

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा भारतबाट करिब १२ अर्ब ९२ करोड रूपैयाँ बराबरको विद्युत् आयात गरिएको भएपनि आयातको परिमाण क्रमशः घट्दै गएको छ । यसले नेपाललाई 'खुद आयातकर्ता' बाट 'खुद निर्यातकर्ता' बन्ने यात्रामा थप मद्दत पुगेको छ ।

पनि यो नेतृत्वकै दूरदर्शी पहलको सन्दर्भमा मूल्यांकन गर्न सकिन्छ ।

वर्षायाममा पानीको बहाव बढ्ने र उत्पादन बढ्ने समयलाई लक्षित गर्दै प्रतिस्पर्धी मूल्यमा भारतीय ऊर्जा बजारमा (डे अहेड र रियल टाइम मार्केट) निर्यात गर्न थालिएको प्रणालीले ठूलो लाभ दिइरहेको छ । साथसाथै, भारतमा एनभीभीएनमार्फत मध्यकालीन सम्झौताका आधारमा समेत नियमित आपूर्ति भैरहेको छ ।

नेपालले अहिले भारतको विभिन्न राज्यहरूमा दैनिक ७ सय मेगावाटभन्दा बढी विद्युत् निर्यात गरिरहेको छ । ढल्केबर-मुजफ्फरपुर ४०० केभी अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन तथा भारत-बंगलादेश सीमामा रहेको बेहरामपुर-भेडामारा लाइनमार्फत नेपाली विद्युत् बंगलादेशसम्म पुग्न थालेको छ ।

नेपालको ऊर्जा नीतिको वर्तमान सफलताको केन्द्रबिन्दुमा मन्त्री खड्काको कुशल नेतृत्व, दीर्घकालीन सोच र क्षेत्रीय ऊर्जामैत्री सम्बन्ध विस्तार गर्ने चाहना रहेको स्पष्ट देखिन्छ । उनको सक्रियताले नेपाललाई केवल ऊर्जाको आत्मनिर्भर देश बनाउने मात्र होइन, ऊर्जा कटनीतिको क्षेत्रमा पनि अग्रणी बनाउने दिशामा सायंका पाइला चालेको छ ।

ऊर्जा क्षेत्रको यो प्रगति केवल तथ्यांकमा मात्र सिमित छैन । यो नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय छवि, आर्थिक असल शासन र ऊर्जा-कटनीतिक क्षमताको जीवन्त प्रमाण बनेको छ । नेपालको जलविद्युत् केवल ऊर्जाको स्रोत होइन, समृद्धिको सम्भावना हो र, त्यो सम्भावनालाई वास्तविकतामा बदल्ने जिम्मेवारी कुशल नेतृत्वको काँधमा छ, जसमा मन्त्री दीपक खड्का सशक्त रूपमा उभिएका छन् ।



■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं— उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्री दामोदर भण्डारीले चाडपर्वको अवसरमा स्वदेशी उत्पादनलाई प्राथमिकता दिन सबै नेपालीलाई अप्रह्न गरेका छन् । विशेषगरी तीजजस्ता सांस्कृतिक पर्वहरूमा नेपाली पहिरन, सामग्री र घरलु उत्पादनको उपयोगले आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र निर्माणमा टेवा पुग्ने उनको भनाइ छ ।

तीजको पूर्व सन्ध्यामा आयोजीत २२औं भूजनशील उद्यमी मेला-२०८२ को उद्घाटन गर्दै मन्त्री भण्डारीले नेपाली महिलाहरूको उद्यमशीलता, सिर्जनशीलता र श्रम देशको आर्थिक परिवर्तनको मेरुदण्ड बन्ने उल्लेख गरे । उनले भने, 'अब हड्कडको साडी होइन, आफ्नै देशमा उत्पादन भएको पहिरन प्रयोग गर्नुस् । यसले तपाईंको सौन्दर्य मात्र बढाउँदैन, देशको अर्थतन्त्र पनि मजबुत हुन्छ ।' उनले व्युटीपार्लरले मात्रै नभई सिर्जनशील उद्यमहरूले मान्छेलाई सुन्दर देखाउने उल्लेख गरे ।

विदेशी वस्तुको अन्धाधुन् प्रयोगले स्वदेशी उद्योगमा परेको असरप्रति चिन्ता व्यक्त गर्दै उनले गार्मेन्ट लगायतका विभिन्न उद्योगहरूमा विदेशी डिजाइन र श्रमिक प्रयोग हुनु आत्मनिर्भरताको विरोधाभास भएको उनको टिप्पणी छ । महिला उद्यमशीलतालाई आर्थिक समृद्धिको प्रमुख साधनका रूपमा हेर्नुपर्नेमा जोड दिँदै मन्त्री भण्डारीले सरकारबाट महिलामैत्री

कार्यक्रमहरू—जस्तै सहुलियतपूर्ण कर्जा, डिजिटल साक्षरता अभियान र 'मेड इन नेपाल' अभियान प्राथमिकतामा रहेको जानकारी दिए । उनले महिला सिर्जनशील केन्द्रद्वारा सञ्चालन हुँदै आएका व्यावसायिक तालिम, सीप विकास कार्यक्रम र व्यावसायिक सहायताको खुलेर प्रशंसा गरे । निजी क्षेत्र, सामाजिक संस्था र सरकारी निकायबीचको सहकार्यले उद्यमशील वातावरण सिर्जना गर्न सकिने उनको भनाइ छ ।

मन्त्री भण्डारीले मेलाजस्ता कार्यक्रमहरूबाट रोजगारी सिर्जना, आत्मनिर्भरता अभिवृद्धि र आयात प्रतिस्थापनमा सहयोग पुग्ने बताए । यस्ता अवसरहरूले महिला उद्यमीहरूलाई आफ्ना उत्पादनको प्रवर्द्धन, अनुभव साटासाट र बजार विस्तारको माध्यम बनाउने उनको विश्वास छ । मेलामा हस्तकला, ढाका कपडा, खाद्य पदार्थ, घरलु सामग्री, सौन्दर्य प्रसोधनलगायतका विविध उत्पादनको प्रदर्शनी गरिएको छ । महिला उद्यमीहरूबीच नेटवर्किङ, नवप्रवर्तन र व्यापारिक सहकार्यको राम्रो अवसरका रूपमा मेलालाई लिइएको छ ।

स्वदेशी उत्पादनमा मौलिकता, गुणस्तर र ब्रान्डिङको खाँचो औल्याउँदै मन्त्री भण्डारीले नेपाली उत्पादनप्रति उपभोक्ता विश्वास बढाउनका लागि सरकार सधैं सहयोगी भूमिका खेल्ने प्रतिवद्धता जनाए । साथै, महिला उद्यमीहरूको उत्पादनलाई अन्तर्राष्ट्रिय बजारसम्म पुर्याउन आवश्यक रणनीति बनाइने समेत उनले स्पष्ट पारे ।

कपर्रेट

प्रोटोन इमास ७ को प्रदर्शनी जारी



काठमाडौं (प्रस)- प्रोटोनको नेपालको लागि आधिकारिक वितरक जगदम्बा मोटर्सले नैमा मोबिलिटी एक्सपो २०२५ मा सहभागी भई नेपालको दिगो मोबिलिटी भविष्यप्रति आफ्नो प्रतिवद्धता पुनः पुष्टि गरेको छ । कार्यक्रममा कम्पनीले नयाँ प्रविधियुक्त प्रोटोन इमास ७ मा विशेष अफरहरूको घोषणा गर्दै देशभर आफ्नो सेवा सञ्जाल विस्तार गर्ने योजना पनि सार्वजनिक गरेको छ । यस वर्षको सुरुवातमा, मलेसियाको पहिलो विद्युतीय सवारी प्रोटोन इमास ७ नेपाल निर्यात गरेर इतिहास रचिएको थियो, यो मोडलले मलेसियामा आफ्नो सेगमेन्टमा नम्बर १ ईभीको स्थान हासिल गरिसकेको छ ।

जगदम्बा मोटर्स, जसले अटोमोबाइल उद्योगमा १४ वर्षभन्दा बढीको अनुभव बटुलेको छ, सन् २०१८ को नोभेम्बरदेखि नेपालमा प्रोटोन गाडीहरूको आधिकारिक वितरकको रूपमा कार्य गर्दै आएको छ । सन् २०२५ साँक्रासम्म देशभर १२ वटा सौरूम र सेवा केन्द्र सञ्चालनमा ल्याउने योजना कम्पनीको छ । ताकि प्रोटोनका गाडी र सेवा नेपालभर सहज रूपमा उपलब्ध गराउन सकियोस् । जसमध्ये हाल ३ वटा शोरूमबाट ग्राहक सेवा प्रदान भइरहेको छ ।

जगदम्बा मोटर्सका कार्यकारी निर्देशक अखिल गुप्ताले भने- 'प्रोटोन एमास ७ को आगमन र हाम्रो सेवा सञ्जालको विस्तारसँगै, हामी प्रत्येक नेपाली ग्राहकका लागि विद्युतीय सवारीलाई अझ पहुँचयोग्य, भरपर्दो र आकर्षक बनाउन प्रतिबद्ध छौं ।' जगदम्बा मोटर्स नवीन प्रविधियुक्त सवारीहरू जस्तै प्रोटोन इमास ७ नेपाली बजारमा ल्याउन र उत्कृष्ट ग्राहक सेवा प्रदान गर्न निरन्तर प्रतिबद्ध रहेको छ । जसले नेपालको दिगो मोबिलिटी यात्रामा महत्वपूर्ण योगदान पुर्‍याउँछ र प्रत्येक नेपाली ग्राहकलाई उत्कृष्ट गाडी स्वामित्व अनुभव सुनिश्चित गर्छ । ग्राहकहरूलाई नैमा एक्सपोको स्टल एल ५- हल बी मा पुगेर प्रोटोन इमास ७ को प्रत्यक्ष रूपमा अनुभव गर्न आमन्त्रण गर्दछौं ।

डिएभी कर्पोरेट फुटसल

काठमाडौं (प्रस)- डिएभी विजनेस स्कूल र ह्युमन रिसोर्सेज सोसाइटी नेपालको संयुक्त आयोजनामा दोस्रो संस्करणको डी.ए.भी. कर्पोरेट फुटसल प्रतियोगिता २०२५ सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको छ। जुलाई ३० देखि अगस्ट २ सम्म चलेको यस प्रतियोगिताले उद्योग, व्यवसाय र शैक्षिक क्षेत्रबीच तिम्रता, समूहगत भावना, व्यावसायिक सञ्जाल विस्तार तथा स्वस्थ जीवनशैली प्रवर्द्धन गरेको थियो ।

प्रतियोगितामा बैकिङ, बीमा, ट्रेडिङ, आईटी, अटोमोबाइल र उत्पादन लगायतका विभिन्न क्षेत्रबाट आएका ३२ कर्पोरेट टोलीहरूले सहभागिता जनाएका थिए । प्रतियोगिताअघि टोलीका कप्तानहरू, प्रबन्धकहरू तथा प्रतिनिधिहरूले डी.ए.भी. विजनेस स्कूलका एमबीए कार्यक्रम संयोजक राजेशकुमार चौधरी नेतृत्वको आयोजक समितिसँग छलफल गरेका थिए । यस सत्रको समापन धन्यवाद जापन गर्दै चौधरीले गरेका थिए ।

प्रतियोगिताको भव्य उद्घाटन समारोहमा ह्युमन रिसोर्सेज सोसाइटी नेपालका अध्यक्ष श्री टेकराज शर्माले उद्योग-शैक्षिक साझेदारीको महत्वबारे चर्चा गरे । नेपाल राष्ट्रिय फुटबल टोलीका पूर्व कप्तान भरत खवासले स्वस्थ मस्तिष्क र शरीरका लागि खेलकुदको भूमिकामाथि जोड दिनुभयो।



डी.ए.भी. विजनेस स्कूलका अध्यक्ष श्री अनिल केडियाले खेलकुदलाई व्यावसायिक एकता र दृढताको माध्यमका रूपमा औपचारिक रूपमा प्रतियोगिता उद्घाटन गरे ।

प्रतियोगितामा ३२ लिग खेल तथा १५ नकआउट चरणहरू पार गर्दै डिश होम प्रा.लि. र कोड हिमालय प्रा.लि.बीच फाइनल खेल रोमाञ्चक रूपमा सम्पन्न भयो। उक्त खेलमा डिश होम विजयी हुँदै रु. १ लाख नगद, ट्रफी र मेडल प्राप्त गर्न सफल भयो । उपविजेता बनेको कोड हिमालयले रु. ५५ हजार, ट्रफी र मेडल प्राप्त गर्यो। सहभागी सबै ३२ टोली, प्रायोजक तथा रेफ्रीहरूलाई पनि प्रशंसापत्र प्रदान गरियो ।

प्रतियोगिताले सहभागिहरूबीच व्यावसायिक सञ्जाल विस्तार, समूहगत भावना तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धनमा ठूलो सफलता प्राप्त गरेको छ । सहभागीहरूले आगामी संस्करणहरूमा सहभागी हुन उत्सुकता व्यक्त गरे । डी.ए.भी. विजनेस स्कूलले सम्पूर्ण सहभागी, अधिकारी, प्रायोजक, स्वयंसेवकहरू तथा विशेषगरी मुख्य साझेदारहरू ह्युमन रिसोर्सेज सोसाइटी नेपाल, सुजल डेरी प्रा.लि., सिप्रडी ट्रेडिङ प्रा.लि., र मुसकप्रति हार्दिक आभार प्रकट गरेको छ ।

बिवाइडीको अल-न्यु बिवाइडी

एट्रो-१ नेपाली बजारमा



काठमाडौं (प्रस)- नेपालका लागि बिवाइडीको आधिकारिक वितरक साइमेक्स इंक प्रा.लि. ले देशकै बहुप्रतिभित इलेक्ट्रिक ह्याचब्याक बिवाइडी एट्रो-१ आधिकारिक रूपमा लन्च गरेको घोषणा गरेको छ । सो लन्च कार्यक्रम नाइमा नेपाल मोबिलिटी एक्सपो २०२५ मा गरिएको हो, जसले दिगो र पहुँचयोग्य मोबिलिटीतर्फ बिवाइडीको लगातार प्रतिवद्धतालाई प्रतिबिम्बित गरेको छ ।

विश्वव्यापी रूपमा बिवाइडी सिगल, बिवाइडी डल्लिन मिनी अथवा डल्लिन सर्फ भनिने बिवाइडी एट्रो १ नेपालको सहरी इलेक्ट्रिक मोबिलिटीका लागि गेम चेन्जर बनेर आएको छ । वर्ल्ड कार अवाइर्समा वर्ल्ड अर्बन कार अफ द इयर २०२५ को उपाधि समेत प्राप्त गरेको सो प्रतिष्ठित ईभीले मूल्य, सुरक्षा र नवप्रवर्तनको क्षेत्रमा आफूलाई एक कदम अगाडि बढाएको छ ।

'बिवाइडी एट्रो-१ मार्फत हामीले ईभी प्रविधिलाई प्रजातान्त्रिकरण गरेका छौं र नेपाली सडकमा विश्व स्तरीय नवप्रवर्तनलाई ल्याएका छौं', साइमेक्स इंकका सीईओ साहिल श्रेष्ठले भने, 'यो एक इन्ट्री लेभल ईभी मात्र होइन, कम्प्याक्ट इलेक्ट्रिक मोबिलिटीतर्फको क्रान्ति समेत हो । यो वर्तमानको अर्बन लाइफस्टाइल र भोलिको हरित भविष्यका लागि डिजाइन गरिएको हो ।'

बिवाइडीको एड्मान्ड ई-प्लेटफर्म ३.० मा बनेको र क्रान्तिकारी ब्लेड ब्याट्रीद्वारा सुसज्जित एट्रो १ मा सेल-टु-बडी (सीटीबी) टेक्नोलोजी रहेको छ, जसले एकीकृत बनावट र गाडीको सुरक्षालाई मजबुत बनाएको छ, जुन ईभीका लागि विशेष रूपमा बनेको छ ।

नेपालमा डाइनामिक र प्रिमियम गरी दुई भेरिएन्टका बिवाइडी एट्रो १ ईभी उपलब्ध हुने छन् । डाइनामिकमा ३०.०८ किलोवाट आवरको ब्याट्री छ, जसले सिंगल चार्जमा २३० किलोमिटरको डब्लुएलटीपी रेन्ज दिन्छ । त्यसैगरी प्रिमियममा ३८.८८ किलोवाट आवरको ब्याट्री छ, जसले ३०० किलोमिटरको डब्लुएलटीपी रेन्ज दिन्छ । यी दुई भेरिएन्टको मूल्य क्रमशः २८ लाख ९५ हजार र ३२ लाख ९९ हजार रूपैयाँ हुनेछ ।

समयतालिका बनाएर बजेट

कार्यान्वयन गर्न निर्देशन

काठमाडौं (प्रस)- उपप्रधानमन्त्री एवं अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेलले समय तालिका बनाएर आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेट कार्यान्वयन गर्न सचिवहरूलाई निर्देशन दिएका छन् । अर्थ मन्त्रालयमा बिहीबार भएको बैठकमा अर्थमन्त्री पौडेलले बजेट सम्बन्धी वार्षिक योजना र समयतालिका बनाएर बजेट कार्यान्वयन गर्न निर्देशन दिएका छन् । उनले बजेट कार्यान्वयनमा अर्थ मन्त्रालयले सबैको सहयोग गर्ने उल्लेख गर्दै सही समयमा कदम चालेर बजेट कार्यान्वयनमा परिणाम निकाल्न पनि निर्देशन दिए ।

अर्थमन्त्री पौडेलले विद्यमान कानूनको व्यवस्था र सीमाभित्र रहेर गैरकर राजस्वको अधिकतम क्षेत्र विस्तार गर्नुपर्नेमा जोड दिए । अर्थ मन्त्रालयका अनुसार आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा १ खर्ब २८ अर्ब रूपैयाँ संकलन भएको थियो, जुन कूल राजस्वको १०.९ प्रतिशत हो ।

१८ अंकले बढ्यो नेप्से

काठमाडौं (प्रस)- धितोपत्र बजारमा शेयर कारोबार मापक नेप्से परिसूचक १८ दशमलव ३० अंकले उकालो लागेर दुई हजार ८५० दशमलव ३७ मा पुगेको छ । साताको अन्तिम दिन बिहीबार ठूला कम्पनीको कारोबार मापन गर्ने सेन्सेटिभ परिसूचक दुई दशमलव ६१ अंकले उकालो लागेर चार सय ९० दशमलव १६ मा पुगेको छ ।

कूल दुई करोड ५४ लाख तीन हजार ५४० किता शेयर रु आठ अर्ब ५३ करोड ७५ लाख ८१ हजार २५४ मूल्यमा खरिद बिक्री भएको छ । नेप्सेका अनुसार सिकलेस हाइड्रोपावर, वरुण हाइड्रोपावर, मकर जितुमाया सुरी हाइड्रोपावर, रिलायबल समृद्धि योजना र खानीखोला हाइड्रोपावरका लगानीकर्ताले कमाएका छन् । यस्तै, उन्ती सहकार्य लघुवित्त, समाज लघुवित्त, सान्नी इनर्जी, मैलुङ खोला हाइड्रोपावर र नविल डिवेञ्चरका लगानीकर्ताले गुमाएका छन् ।

कारोबार भएका कूल ३१८ कम्पनीमध्ये १८७ कम्पनीको शेयर मूल्य बढेको छ । यस्तै, ६२ कम्पनीको शेयर मूल्य ओरालो लाग्दा अन्यको भने स्थिर छ । कारोवारका आधारमा लिबर्टी इनर्जी, शिवम् सिमेन्ट, हिमालय रिइन्स्योरेन्स, नेपाल रिइन्स्योरेन्स कम्पनी र युनाइटेड मोदी हाइड्रोपावर कम्पनी शीर्ष स्थानमा छन् । कारोबारपछि कूल बजार पूँजीकरण रु ४७ खर्ब ५७ अर्ब ७६ करोड बराबर पुगेको छ ।